

RIKSDAGENS SVAR 264/2006 rd

Regeringens proposition med förslag om godkännande av Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet samt till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen och om ändring av strafflagen, 4 kap. i tvångsmedelslagen, 27 och 28 § i förundersökningslagen och 15 och 23 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag om godkännande av Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet samt till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen och om ändring av strafflagen, 4 kap. i tvångsmedelslagen, 27 och 28 § i förundersökningslagen och 15 och 23 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (RP 153/2006 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 23/2006 rd).

Beslut

Riksdagen har

godkänt Europarådets i Budapest den 23 november 2001 ingångna konvention om IT-relaterad brottslighet,

gett sitt samtycke till att Finland avger en förklaring enligt artikel 2 i konventionen om att Finland som villkor för att sådant olagligt intrång som avses i artikeln skall vara straffbart föreskriver att brottet har

begåtts genom att bryta ett säkerhetsarrangemang,

gett sitt samtycke till att Finland gör ett förbehåll enligt artikel 11.3 i konventionen om att Finland inte tillämpar bestämmelserna som förpliktar till kriminalisering av försök i punkt 2 i den nämnda artikeln på lindrig skadegörelse och lindrig förfalskning,

gett sitt samtycke till att Finland gör ett förbehåll enligt artikel 14.3 punkt a i konventionen om att Finland tillämpar artikel 20 endast på brott som riktar sig mot ett automatiskt databehandlingssystem och som har begåtts med hjälp av en terminalutrustning samt på koppleri, övergrepp i rättssak, olaga hot, narkotikabrott och försök till dessa brott samt på förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte och på brott för vilka det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år, och

gett sitt samtycke till att Finland gör ett förbehåll enligt artikel 14.3 punkt b i konventionen om att Finland inte tillämpar de åtgärder som avses i artiklarna 20 och 21 på meddelanden som överförs inom ett

datorsystem som drivs för en sluten användargrupp och inte använder allmänna kommunikationsnät och inte är anslu-

tet till ett annat datorsystem, oavsett om detta är offentligt eller enskilt.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europarådets i Budapest den 23 november 2001 ingångna konvention om IT-relaterad brottslighet gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Lag

om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 34 kap. 9 a och 13 §, 35 kap. 2 § 1 mom. och 38 kap. 10 § 2 mom.,

sådana de lyder, 34 kap. 9 a § i lag 951/1999, 34 kap. 13 § i lag 833/2003, 35 kap. 2 § 1 mom. i lag 769/1990 och 38 kap. 10 § 2 mom. i lag 1118/2001, samt

fogas till 34 kap. en ny 9 b § i stället för den 9 b § som upphävts genom lag 17/2003, till 35 kap. 1 §, sådan den lyder i nämnda lag 769/1990, ett nytt 3 mom., till kapitlet en ny 8 §, till 38 kap. 5 §, sådan den lyder i lag 578/1995, ett nytt 2 mom., till 38 kap. 6 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom., till 38 kap. 7 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom., till 38 kap. nya 7 a, 7 b och 8 a §, varvid den nuvarande 8 a § blir 8 b §, och till 38 kap. en ny 12 § samt till 49 kap. en ny 7 §, som följer:

34 kap.

Om allmänfarliga brott

9 a §

Orsakande av fara för informationsbehandling

Den som för att orsaka olägenhet eller skada för informationsbehandling eller för ett informations- eller kommunikationssystems funktion eller säkerhet

1) för in i landet, tillverkar, säljer eller annars sprider eller ställer till förfogande

a) sådana apparater, datorprogram eller programinstruktioner som har skapats eller anpassats för att äventyra eller skada informationsbehandling eller ett informations- eller kommunikationssystems funktion eller för att bryta eller avkoda det tekniska skyddet vid elektronisk kommunikation eller skyddet för ett informationssystem, eller

b) andra personers lösenord eller åtkomstkoder eller andra motsvarande uppgifter om informationssystem, eller

2) sprider eller ställer till förfogande anvisningar för tillverkning av sådana datorprogram eller programinstruktioner som avses i 1 punkten,

skall, om inte strängare eller lika strängt straff föreskrivs för gärningen någon annanstans i lag, för *orsakande av fara för informationsbehandling* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

9 b §

Innehav av hjälpmedel vid nätbrott

Den som för att orsaka olägenhet eller skada för informationsbehandling eller för ett informations- eller kommunikationssystems funktion eller säkerhet innehar sådana apparater, datorprogram eller programinstruktioner som avses i 9 a § 1 a-punkten eller sådana lösenord, åtkomstkoder eller andra motsvarande uppgifter som avses i 9 a § 1 b-punkten, skall för *innehav av hjälpmedel vid nätbrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

13 §

Straffansvar för juridiska personer

På kärnladdningsbrott, på förberedelse till allmänfarligt brott enligt 9 § 2 mom. och på orsakande av fara för informationsbehandling tillämpas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

35 kap.

Om skadegörelse

1 §

Skadegörelse

— — — — —
Försök till skadegörelse enligt 2 mom. är straffbart.

2 §

Grov skadegörelse

Om

1) skadegörelsen vållar

a) synnerligen stor ekonomisk skada,

b) synnerligen kännbar skada för den drabbade, med beaktande av dennes förhållanden,

c) avsevärd skada på egendom som är synnerligen värdefull i historiskt eller kulturellt hänseende, eller

2) skadegörelse enligt 1 § 2 mom. begås som ett led i en i 17 kap. 1 a § 4 mom. avsedd organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet,

och skadegörelsen även bedömd som en helhet är grov, skall gärningsmannen för *grov skadegörelse* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

8 §

Straffansvar för juridiska personer

På skadegörelse som avses i 1 § 2 mom. samt på grov skadegörelse som avses i 2 §, när den har skett på det sätt som avses i 1 § 2 mom., tillämpas

pas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

38 kap.

Om informations- och kommunikationsbrott

5 §

Störande av post- och teletrafik

— — — — —
Försök är straffbart.

6 §

Grovt störande av post- och teletrafik

— — — — —
Försök är straffbart.

7 §

Lindrigt störande av post- och teletrafik

— — — — —
Försök är straffbart.

7 a §

Systemstörning

Den som i syfte att orsaka någon annan olägenhet eller ekonomisk skada genom att mata in, överföra, skada, ändra eller undertrycka data eller på något annat med dessa jämförbart sätt obehörigen hindrar ett informationssystems funktion eller orsakar allvarliga störningar i det skall, om inte strängare eller lika strängt straff föreskrivs för gärningen någon annanstans i lag, för *systemstörning* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök är straffbart.

7 b §

Grov systemstörning

Om vid systemstörning

1) vållas synnerligen kännbar olägenhet eller ekonomisk skada, eller

2) brottet begås särskilt planmässigt, och systemstörningen även bedömd som en helhet är grov, skall gärningsmannen för *grov systemstörning* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

Försök är straffbart.

8 a §

Grovt dataintrång

Om dataintrång görs

1) som ett led i en i 17 kap. 1 a § 4 mom. avsedd organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet, eller

2) särskilt planmässigt, och dataintrånget även bedömt som en helhet är grovt, skall gärningsmannen för *grovt dataintrång* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök är straffbart.

10 §

Åtalsrätt

— — — — —
Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för kränkning av kommunikationshemlighet, grov kränkning av kommunikationshemlighet, systemstörning, dataintrång eller avkodningssystemsbrott, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller gärningsmannen när brottet begicks var anställd hos en inrättning som utövar allmän post- eller televerksamhet eller om ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.
— — — — —

12 §

Straffansvar för juridiska personer

På kränkning av kommunikationshemlighet, grov kränkning av kommunikationshemlighet, störande av post- och teletrafik, grovt störande av post- och teletrafik, dataintrång, grovt dataintrång, systemstörning och grov systemstörning tillämpas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

49 kap.

Om kränkning av vissa immateriella rättigheter

7 §

Straffansvar för juridiska personer

På upphovsrättsbrott tillämpas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag**om ändring av 4 kap. i tvångsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen av den 30 april 1987 (450/1987) 4 kap. 1 § och 15 a § 1 mom., av dem 15 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 10/1994, samt
fogas till 4 kap. nya 4 a—4 c § som följer:

4 kap.

Beslag

1 §

Förutsättningar för beslag

Föremål och handlingar får tas i beslag, om det finns skäl att anta att de kan ha betydelse som bevis i brottmål eller att de har avhånts någon genom brott eller att en domstol förklarar dem förverkade.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller också information som finns i en dator eller i något annat motsvarande informationssystem eller på dess lagringsplattform (*data*).

Vad som i detta kapitel bestäms om handlingar tillämpas även på handlingar i form av data.

4 a §

Skyldighet för innehavare av informationssystem att lämna uppgifter

Innehavaren av ett informationssystem, den som svarar för systemet eller någon annan person är skyldig att på begäran ge förundersökningsmyndigheten lösenord och andra motsvarande uppgifter som han eller hon har kännedom om och som behövs för verkställande av beslag. Personen i fråga skall, om han eller hon så önskar, få ett skriftligt intyg över begäran.

Den som vägrar att lämna uppgifterna kan förhöras i domstol så som bestäms i 28 § i förundersökningslagen.

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. gäller inte en misstänkt och inte heller en person som med stöd av 27 § i förundersökningslagen har rätt eller

skyldighet att vägra vittna vid en förundersökning.

4 b §

Föreläggande att säkra data

Om det finns skäl att anta att data som kan ha betydelse för utredningen av det brott som undersöks går förlorade eller förändras, kan en anställningsberättigad tjänsteman ålägga den som innehar eller har bestämmanderätten över dessa data, dock inte den som misstänks för brott, att säkra uppgifterna så att de inte ändras. Personen i fråga skall på begäran få ett skriftligt intyg över föreläggandet.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller även sådana uppgifter i anslutning till ett meddelande som förmedlats med hjälp av ett informationssystem vilka anger meddelandets ursprung, destination, färdväg, storlek, tidpunkt, varaktighet, art och andra motsvarande omständigheter (*trafikuppgifter*).

Förundersökningsmyndigheten har inte med stöd av ett sådant föreläggande att säkra data som avses i 1 mom. rätt att ta del av innehållet i ett meddelande, i trafikuppgifter eller i andra lagrade uppgifter. Om flera tjänsteleverantörer har deltagit i förmedlingen av ett sådant meddelande som avses i 2 mom., har förundersökningsmyndigheten rätt att ta del av de trafikuppgifter som behövs för att identifiera tjänsteleverantörerna.

4 c §

Varaktigheten av ett föreläggande att säkra data samt tystnadsplikt

Ett föreläggande att säkra data utfärdas för viss tid, högst tre månader. Tiden kan förlängas med högst tre månader åt gången, om det är nödvändigt för utredningen av brottet.

Den som fått ett föreläggande att säkra data är skyldig att hemlighålla det.

Till straff för brott mot tystnadsplikt som avses i 2 mom. döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

15 a §

Beslut om beslag när en främmande stat har begärt rättshjälp

Föremål, handlingar och data kan på begäran av en utländsk myndighet tas i beslag, om de kan utgöra bevis i ett brottmål som behandlas av den utländska myndigheten eller om de har avhänts någon genom brott. Ett föremål kan tas i beslag, om det genom ett beslut av en utländsk domstol har förklarats förverkat med anledning av ett brott eller om det med fog kan antas att föremålet med anledning av ett brott kommer att förklaras förverkat i ett mål som behandlas av en utländsk myndighet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 27 och 28 § i förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i förundersökningslagen av den 30 april 1987 (449/1987) 27 § och 28 § 1 mom., sådana de lyder, 27 § delvis ändrad i lag 462/2003 och 28 § 1 mom. i lag 645/2003, samt

fogas till 28 §, sådan den lyder i lag 692/1997 och i nämnda lag 645/2003, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

27 §

Ett vittne skall sanningsenligt och utan att förtiga något berätta vad han eller hon vet om den sak som undersöks. Om ett vittne dock i en rättegång skulle ha rätt eller skyldighet att vägra vittna, röja en omständighet eller besvara en fråga, ifall åtal väcks för det brott som undersöks, har vittnet samma rätt eller skyldighet också vid en förundersökning.

Ett vittne som har i 1 mom. avsedd skyldighet att berätta vad han eller hon vet är också skyldigt att lägga fram handlingar och annat bevismaterial som vittnet har i sin besittning och som är av betydelse för förundersökningen.

Den som avses i 17 kap. 23 § 1 mom. i rättegångsbalken och som enligt 3 mom. i samma paragraf kan förpliktas att vittna om sådant som skall hållas hemligt har rätt att vittna därom vid förundersökning, om den gäller ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är minst sex års fängelse. Den som avses i 17 kap. 24 § 2 mom. i rättegångsbalken och som enligt 4 mom. i samma paragraf kan förpliktas att besvara frågor som avses i 2 eller 3 mom. i para-

grafen är skyldig att besvara sådana frågor och att lägga fram handlingar eller annat bevismaterial som personen innehar och som är av betydelse för förundersökningen också vid förundersökning, om den gäller ett brott som avses ovan i detta moment.

28 §

Om det är uppenbart att ett vittne känner till någon omständighet som är av vikt för att skuldfrågan skall kunna utredas eller för att vinningen av ett brott skall kunna spåras och återtå, och om vittnet vägrar att röja denna omständighet trots att han eller hon har skyldighet eller enligt 27 § 3 mom. rätt att göra detta, hålls vittnesförhöret på undersökningsledarens begäran införd i domstol.

Vad som bestäms i 1 mom. tillämpas också på ett vittne som vägrar lägga fram en handling eller annat bevismaterial.

— — — — —
Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 15 och 23 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 5 januari 1994 om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) 23 § 1 mom., sådant det lyder i lag 149/2004, samt fogas till 15 § ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

15 §

Begränsningar i användningen av tvångsmedel

— — — — —
Vad som bestäms i 1 mom. gäller dock inte ett sådant föreläggande att säkra data som avses i 4 kap. 4 b § i tvångsmedelslagen.
— — — — —

23 §

Användning av tvångsmedel för inhämtande av bevis och för säkerställande av verkställigheten av en förverkandepåföljd

På grundval av en begäran om rättshjälp som har framställts av en utländsk myndighet kan för inhämtande av bevis husrannsakan, beslag och förelägganden att säkra data verkställas, teleav-

RSv 264/2006 rd — RP 153/2006 rd

lyssning, teleövervakning och teknisk observation utföras samt täckoperationer och bevisprovokationer genom köp genomförs och signalement upptas, om detta ingår i begäran om rätts-

hjälp eller är nödvändigt för att verkställa begäran.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 23 januari 2007
